

GIÁ BÁN	
ĐÓNG-TRÁP	NGOẠI-QUỐC
1/4 năm: 1.500	2.000
1/2 năm: 2.800	3.500
1 năm: 5.000	6.500

Mua báo phải trả tiền trước
Theo và mua báo gửi cho
M. TRẦN-SINH-TRẦN. - Ai
đăng quảng cáo, việc riêng
xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

Chức-nhiệm Tổng-Chức-ban
HUỲNH-THỨC-KHANG

Quản-ly
TRẦN-DINH-THIỆN

LA VOIX DU PEUPLE

Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

BÁO-QUÂN
Đường: Đống-Đá - Huế

Giấy-thép số 1.000
Điện-tháp: TIẾNG-DÂN - Huế

Biết là không thích
nữa, mà, cũ báo thân,
là đời người và đời
cả mình vậy.

HỌC-THUYẾT THÁI-TÂY

TRUYỀN SANG NƯỚC TA RA THỀ NAO?

(Tiếp theo)

Bài trên đã nói: Cái thuyết «tự do, nhân quyền» lọt vào nước Nhật nước Tàu thì xoay chuyển cả toàn cục nước họ, mà truyền sang nước Ta không có ảnh hưởng gì... Có người nói rằng:

«Cái thuyết tự do nhân quyền phạm vi rộng lớn mà lý tưởng cao xa, tư tưởng đơn giản như người minh không dùng nôm được. Gia đình cái tâm lý «cơm vua ngày trời, xưa hay nay làm» là cái tâm lý đặc biệt của người minh, không giống ai cả. Nên cái gì mà động chạm đến cái tiền nôi gạo của mỗi người, thì người minh mới nhúc nhích. Nói nhúc nhích là cụ cụ vậy thôi, chứ đã chịu mở mắt xem ra hoàn cảnh mà tự biết đều hư của mình đâu! Khi nào tiền khó gạo kiệt, mới chịu lo chạy... Nhưng lo chạy là lo chạy về sự sống riêng của họ mà thôi, chứ nào có hỏi đến tự do tự giác, dân quyền dân quốc gì...»

Nói vậy chưa rõ có đúng với tâm lý của người minh không? Song xin gác cái thuyết «tự do, nhân quyền» ra ngoài, mà chỉ nói cái thuyết cần thiết xác thực trong sự sống: là thuyết «vật cạnh thiên trạch, thích giả sinh tồn» (vật đua trời chọn, cái gì thích mới sống còn). Thuyết này thì rõ ràng, không phải bao la như các thuyết kia, trạng chừng của nó, chính ở chung quanh mỗi người, lớn mà xã-hội nhân quần, nhỏ mà gia đình cá nhân, không cần bước chân tới bên Âu bên Mỹ, không cần đọc đến các sách triết học phương tây, chỉ ở trong xô bếp góc vườn cũng đủ thấy cái ảnh hưởng và thế lực của nó xô đẩy mạnh bạo là thường, mà không ai lọt ra ngoài được.

Muốn biết cái thích trước hãy xem những cái không thích: Một quyền Minh-tâm, mấy bài văn pháp (nghề mấy bác đồ nho), ngày trước đã đủ phương hồn khô, mà ngày nay có đủ kiếm ăn được không? Vài vạc lúa ngô, một vung rau muống, ngày trước đã đủ làm sinh nhai, mà ngày nay có đủ no bụng không? Càng đáng đo đạc, đưa khách nước thân lân cận, thì lần hồi xe hơi đã dật mất một lợi. Tiếng đàn chữ mếp, trộm trộm một li, ngày trước cũng tìm được chỗ làm; ngày nay bằng nó bằng kia, không chỗ đứng chân, đành phải mang lấy cái kiếp thất nghiệp. Đó là nói lý

lược qua một vài tình cảnh, ngoài ra biết bao nhiêu những điều không thích to lớn còn chan chan trong xã-hội ta. Nhưng khổ nạn thay cho tâm lý của người minh! Không những không tự biết là đều không thích, tự đẹp đi cho đều thích có chỗ mà vào, lại còn bo bo cố giữ cho đến ngày, tiêu diệt! Đàng buồn thay mà cũng đáng thương thay!

Lấy lẽ căn gần nói trên mà xét trong lịch-sử và nghiệm với tình thế ngày nay, thì rõ từ cá nhân cho đến xã-hội quốc gia, đều có một cái hoàn cảnh bạo bạo, mà đều thích về không thích, chỉ xét trong hoàn cảnh thì tức khắc thấy được rõ ràng. Xin dẫn thuyết dưới đây:

Nhà sinh vật học đã khảo nghiệm, ở vùng sa mạc không có thỏ săn sóc và săn sóc. Không phải xử lý nguyên thì không có giống sâu kỳ, song vì sắc đen và đỏ kia, không thích với màu đất trắng này, nên tiêu diệt lần lần, mà có sót con nào cũng trải bao nhiêu lần thay hình đổi dạng cho hợp với sắc đất trắng kia mới sống còn được (thuyết Đại văn).

Ở nhà thương nọ, có một ông bác sĩ người Pháp bình sinh rất ham khảo cứu các tánh chất động thực vật. Một ngày kia có người cho ông ta một nhánh cây lá còn tươi, trên có con sâu (loài ngựa trời) hình dạng toàn thể và sắc xanh y như lá cây nọ không khác chút nào. Ông ta rất lấy làm cảm ơn và cất nghĩa cho người, kia hiểu rằng:

Loại này số di thay đổi hình sắc cho giống lá cây này là vì có 2 điều cần về sự sống của nó: 1 là những vật mạnh hơn nó nó nhón lên nó là lá cây, cứ đi xa ra mà không làm hại đến nó; 2 là những vật nhỏ yếu hơn nó mà nó dùng làm đồ ăn, cũng nhón lên nó là lá cây, cứ đi lại gần, nó thừa cơ mà bắt ăn.

Xem chuyện nhỏ trên thì cái luật «thích là sống còn» không riêng chỉ một loài người mà loài vật cũng thế. Nay đường đường tại mái, cũng là mang cái huy hiệu «thích hơn muốn vật» như các giống người, mà đối với thuyết thích và không thích kia, không biết chọn lựa, cứ để những điều không thích chần ngang trước con đường bước tới của mình, so với con vật kia, không hổ thẹn làm sao? nói gì đến các học thuyết của ta khác. X. T. T.

Tin thêm về vụ giết viên đại lý cai trị Gatille

Trong một số trước đã cho đọc giả hay tin viên đại lý cai trị Gatille bị một Phong giết ở Bou Tham (ở gần biên giới Trung Nam kỳ). Nay có tin rằng sau đó, ngày 6 và 7 Jain, có tàu bay ném bom tại miền đó để giải tán mấy đám tụ họp của mọi kỳ. Linh đồn Streck Teum thêm nhiều, kéo vào làng mọi đã dân ấy.

Về bên Mọi thì chỉ chống cự lại bằng cách chặt cây cản đường, đã bị và ném đá.

Tòa Kiểm duyệt bỏ một đoạn

Ước gì mà ở xứ mình có được như ở xứ bay không thích nói trên he! Mà có lẽ ngày ấy ở nước sẽ không còn lại nhân mã, chờ...

Lạc-nhân

VĂN-VĂN

Chiều hôm
Một mình ngồi ngắm cảnh gần xa,
Bốn mặt nước phẳng bóng xế tà.
Bờ bên gió nhẹ lồng sóng gợn,
Chừ trời mây đầy một trắng ra.
Thuyền câu thong thả đi về bến,
Phương cồn lơ lửng gác lại nhà.
Thử hỏi kia ai tri kỷ đó?
Bóng tà qua lại với mình là,

H. U.

Tòa Kiểm duyệt bỏ một đoạn

Tình-Hay

GIA-ĐÌNH VỚI XÃ-HỘI

(Tiếp theo số 1)

1/ Chế độ gia đình đã hãm vào thời kỳ bị lay chuyển. — Muốn sự trạng-gi trong xã-hội cũng vì cách sinh hoạt của người mà thay đổi. Xưa kia người ít của nhiều, của ở người kíp; bây giờ của ít người đông, lại người khôn của khó. Khoa học cơ, khi phát minh, mở ra một con đường sinh hoạt rất gay go trong thời đại cạnh tranh, dưới chế độ tư bản.

Năm mươi năm về trước, ông bà ta, người cha, người mẹ, người con, sống yên ổn trong góc vườn với ba đàn gà vịt, ngày nay ta đã được bán hàng kỳ! Phần sinh kế quân bách, phần phong trào xô đẩy, ta phải vì sự sống mà lo lắng, cố gắng làm giàu, chạy khắp đồng tây, nam bắc! Con là cha, vợ là chồng, anh em tàn tật, ruột ruột phần ly, lý cũng vì lo miếng ăn, tìm việc! Con mà đói, con mà chết, nó thắp đèn ta bắt đi phải nộp một ngàn hay hai ngàn, cha đi là đánh hổ, phong cảnh, quanh bìn! Lòng, quyền lý lẽ đối với sự sống, quá hượng, càng ngày, càng phải lại! Ké ngạo có những khối nhìn đời bằng cặp mắt bi quan, chống tay thở dài, song sự thế đã xô nên biết thành đống.

Từ khi xã-hội minh tiếp xúc với xã-hội Tây-dương, giao-lis một ngày một mở rộng, sinh hoạt một ngày một kíp, khấn, thì quan niệm về gia đình, đã thay đổi một ngày một biến khác.

Đàn làm ăn được yên ổn đi ra con làm ăn là nhà. Ai đồng làm chỉ, đồng một cảnh ngộ với mình, có thể giúp đỡ nhau trong cảnh, là người chí thân chí thích. Các giới hạn gia đình sắp bị phá vỡ như vậy, vì người ta

Phê-bình chủ-nghĩa Tam-dân của ông Tôn-Văn

Quảng quyền ngày nay như bóng nước chảy, mà dân quyền ngày nay như một tảng đá. Phong trào vận động dân chủ hiện đang sôi nổi khắp toàn cầu.

Trong các nước dân chủ gần đây, người ta chú trọng nhất là nước Tây, tức là cái Tam-dân chủ nghĩa của ông Tôn văn, là một nhà đại cách mệnh Trung Hoa. Ông Tôn văn tìm thấy rằng những cái hay của những nước dân chủ gần đây, là những cái mà nước Trung Hoa cần phải có. Ông Tôn văn đã thấy rằng những cái mà nước Trung Hoa cần phải có, là những cái mà nước Trung Hoa cần phải có.

Chủ nghĩa Tam dân của ông Tôn văn, là một chủ nghĩa rất hay, rất đúng, rất cần cho nước Trung Hoa. Nhưng chủ nghĩa Tam dân của ông Tôn văn, là một chủ nghĩa rất hay, rất đúng, rất cần cho nước Trung Hoa. Nhưng chủ nghĩa Tam dân của ông Tôn văn, là một chủ nghĩa rất hay, rất đúng, rất cần cho nước Trung Hoa.

2/ Chế độ gia đình đã hãm vào thời kỳ bị lay chuyển. — Muốn sự trạng-gi trong xã-hội cũng vì cách sinh hoạt của người mà thay đổi. Xưa kia người ít của nhiều, của ở người kíp; bây giờ của ít người đông, lại người khôn của khó. Khoa học cơ, khi phát minh, mở ra một con đường sinh hoạt rất gay go trong thời đại cạnh tranh, dưới chế độ tư bản.

Năm mươi năm về trước, ông bà ta, người cha, người mẹ, người con, sống yên ổn trong góc vườn với ba đàn gà vịt, ngày nay ta đã được bán hàng kỳ! Phần sinh kế quân bách, phần phong trào xô đẩy, ta phải vì sự sống mà lo lắng, cố gắng làm giàu, chạy khắp đồng tây, nam bắc! Con là cha, vợ là chồng, anh em tàn tật, ruột ruột phần ly, lý cũng vì lo miếng ăn, tìm việc! Con mà đói, con mà chết, nó thắp đèn ta bắt đi phải nộp một ngàn hay hai ngàn, cha đi là đánh hổ, phong cảnh, quanh bìn! Lòng, quyền lý lẽ đối với sự sống, quá hượng, càng ngày, càng phải lại! Ké ngạo có những khối nhìn đời bằng cặp mắt bi quan, chống tay thở dài, song sự thế đã xô nên biết thành đống.

Từ khi xã-hội minh tiếp xúc với xã-hội Tây-dương, giao-lis một ngày một mở rộng, sinh hoạt một ngày một kíp, khấn, thì quan niệm về gia đình, đã thay đổi một ngày một biến khác.

Đàn làm ăn được yên ổn đi ra con làm ăn là nhà. Ai đồng làm chỉ, đồng một cảnh ngộ với mình, có thể giúp đỡ nhau trong cảnh, là người chí thân chí thích. Các giới hạn gia đình sắp bị phá vỡ như vậy, vì người ta

Phê-bình chủ-nghĩa Tam-dân của ông Tôn-Văn

Quảng quyền ngày nay như bóng nước chảy, mà dân quyền ngày nay như một tảng đá. Phong trào vận động dân chủ hiện đang sôi nổi khắp toàn cầu.

Trong các nước dân chủ gần đây, người ta chú trọng nhất là nước Tây, tức là cái Tam-dân chủ nghĩa của ông Tôn văn, là một nhà đại cách mệnh Trung Hoa. Ông Tôn văn tìm thấy rằng những cái hay của những nước dân chủ gần đây, là những cái mà nước Trung Hoa cần phải có. Ông Tôn văn đã thấy rằng những cái mà nước Trung Hoa cần phải có, là những cái mà nước Trung Hoa cần phải có.

Chủ nghĩa Tam dân của ông Tôn văn, là một chủ nghĩa rất hay, rất đúng, rất cần cho nước Trung Hoa. Nhưng chủ nghĩa Tam dân của ông Tôn văn, là một chủ nghĩa rất hay, rất đúng, rất cần cho nước Trung Hoa. Nhưng chủ nghĩa Tam dân của ông Tôn văn, là một chủ nghĩa rất hay, rất đúng, rất cần cho nước Trung Hoa.

3/ Chế độ gia đình đã hãm vào thời kỳ bị lay chuyển. — Muốn sự trạng-gi trong xã-hội cũng vì cách sinh hoạt của người mà thay đổi. Xưa kia người ít của nhiều, của ở người kíp; bây giờ của ít người đông, lại người khôn của khó. Khoa học cơ, khi phát minh, mở ra một con đường sinh hoạt rất gay go trong thời đại cạnh tranh, dưới chế độ tư bản.

Năm mươi năm về trước, ông bà ta, người cha, người mẹ, người con, sống yên ổn trong góc vườn với ba đàn gà vịt, ngày nay ta đã được bán hàng kỳ! Phần sinh kế quân bách, phần phong trào xô đẩy, ta phải vì sự sống mà lo lắng, cố gắng làm giàu, chạy khắp đồng tây, nam bắc! Con là cha, vợ là chồng, anh em tàn tật, ruột ruột phần ly, lý cũng vì lo miếng ăn, tìm việc! Con mà đói, con mà chết, nó thắp đèn ta bắt đi phải nộp một ngàn hay hai ngàn, cha đi là đánh hổ, phong cảnh, quanh bìn! Lòng, quyền lý lẽ đối với sự sống, quá hượng, càng ngày, càng phải lại! Ké ngạo có những khối nhìn đời bằng cặp mắt bi quan, chống tay thở dài, song sự thế đã xô nên biết thành đống.

Từ khi xã-hội minh tiếp xúc với xã-hội Tây-dương, giao-lis một ngày một mở rộng, sinh hoạt một ngày một kíp, khấn, thì quan niệm về gia đình, đã thay đổi một ngày một biến khác.

Đàn làm ăn được yên ổn đi ra con làm ăn là nhà. Ai đồng làm chỉ, đồng một cảnh ngộ với mình, có thể giúp đỡ nhau trong cảnh, là người chí thân chí thích. Các giới hạn gia đình sắp bị phá vỡ như vậy, vì người ta

Phê-bình chủ-nghĩa Tam-dân của ông Tôn-Văn

Quảng quyền ngày nay như bóng nước chảy, mà dân quyền ngày nay như một tảng đá. Phong trào vận động dân chủ hiện đang sôi nổi khắp toàn cầu.

Trong các nước dân chủ gần đây, người ta chú trọng nhất là nước Tây, tức là cái Tam-dân chủ nghĩa của ông Tôn văn, là một nhà đại cách mệnh Trung Hoa. Ông Tôn văn tìm thấy rằng những cái hay của những nước dân chủ gần đây, là những cái mà nước Trung Hoa cần phải có. Ông Tôn văn đã thấy rằng những cái mà nước Trung Hoa cần phải có, là những cái mà nước Trung Hoa cần phải có.

Chủ nghĩa Tam dân của ông Tôn văn, là một chủ nghĩa rất hay, rất đúng, rất cần cho nước Trung Hoa. Nhưng chủ nghĩa Tam dân của ông Tôn văn, là một chủ nghĩa rất hay, rất đúng, rất cần cho nước Trung Hoa. Nhưng chủ nghĩa Tam dân của ông Tôn văn, là một chủ nghĩa rất hay, rất đúng, rất cần cho nước Trung Hoa.

**Cái lợi của các nhà tư bản
ở đâu mà ra?
Thặng dư giá trị là gì?**

Ai cũng biết trong chế độ tư bản
 có một thứ hàng đặc biệt gọi là sức
 lao động. Vì sao gọi sức lao động là
 một thứ hàng? Nhà, nước, họ, quốc
 v.v. đem ra bán tại chợ gọi là hàng.
 Một nhà tư bản cần dùng thợ; những
 người không có tư sản, không thể
 tự mình đóng ra tiền để mua một việc
 gì, ra công làm lấy cho nhà tư bản
 kia; hai bên điều đình tiền công
 xong xuôi thì ký lên giấy kèo; đây
 là một bên mua sức lao động
 của người ta, một bên bán sức lao

người thợ làm việc trong 5 giờ là đủ (rủi ro) 10% cho nhà tư bản rồi; nhưng nếu lao động không đến nỗi kiệt sức, họ biết người thợ có thể làm trên 5 giờ thì họ cứ bắt-làm. Thí dụ làm thêm 5 giờ nữa, thành 10 giờ. Sức lao động bỏ ra trong 5 giờ sau đó là làm lợi cho nhà tư bản mà cái lợi đó gọi là **thặng dư giá trị**. Cái thặng dư giá trị là nguồn gốc sự lợi của nhà tư bản.

Nam-Son

M. KHANH - KY
54 đường Bonnard Saigon

Tham-thiên-Đường.

Cải chính - Trong bài đăng số 392 nơi trang ba, dòng thứ 16: "ngày 51 và 62 Aoút" xin đọc là: "5 và 6Aoút".

